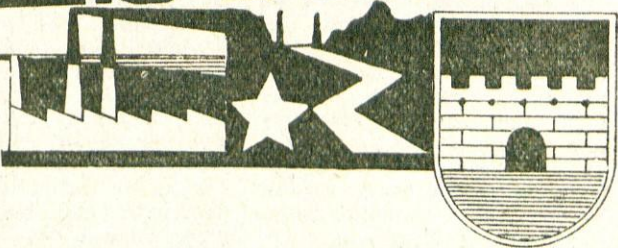

TRŽIŠKI VESTNIK

Leto III.

Tržič, dne 20. septembra 1954

Št. 18

Tudi mi smo prijateljsko pozdravili visokega turskega gosta

»Hos geldinis — dobrodošle!« in podobni pozdravni napisi na slavolokih so se vrstili širom naše domovine, koder je obiskal naše kraje dragi nam gost — predsednik turške republike g. Dželal Bayar v spremstvu narodnega heroja maršala Josipa Broza-Tita, predsednika FLRJ. Vse naše dnevno in ostalo časopisje je že obširno pisalo o njegovem sprejemu in posameznih obiskih, ki jih je dragi gost v času svojega bivanja pri nas opravil. Povsod, kjerkoli se je pojavil s svojim spremstvom, ga je naše ljudstvo pozdravljalo z največjim veseljem in prijateljskimi čustvi. Predsednik zavezniške Turčije ima velike zasluge za zgodovinski akt, ki so ga nedavno opravili državnik prijateljske Turčije, Grčije in Jugoslavije najprej z ankerskim sporazumom in nato z Balkansko zvezo. Bil je tesni sodelavec očeta moderne Turčije, Kemala Atatürka, ki je že v času vojne za neodvisnost Turčije poveril današnjemu turskemu poglavarju razne državniške posle. Brez dvoma pa je za nas najvažnejše njegovo politično obdobje, ko je leta 1945 skupno s svojimi sedanjimi političnimi sodelavci Menderesom, Köprülujem in drugimi ustanovskimi sotovariši v skupščini nastopil proti vladi narodne republikanske stranke, katere član je bil dotedaj tudi sam, ter ustanovil novo demokratsko stranko, ki je prišla leta 1950 na oblast. Od tedaj je Dželal Bayar državni poglavar turške republike in po preteku štiriletnega mandata je bil v letošnjem letu ponovno izvoljen za njenega predsednika. Tudi naši narodi so njegovo ponovno izvolitev na mesto drž. predsednika sprejeli z vsem navdušenjem, z željami, da bi načeto delo pri krepitvi medsebojnega prijateljstva in sodelovanja dobilo trajno obliko zavezništva.

Po veličastnih sprejemih in počastitvah, ki jih je bil deležen visoki gost širom naše domovine, se je v zadnjih dnevih svojega obiska zadržal določeni čas tudi v naši republici LR Sloveniji. V septembru je na poti na Bled tudi Gorenjska z navdušenjem sprejela predsednika turške republike g. Dželala Bayara, ko je v spremstvu predsednika FLRJ Josipa Broza-Tita obiskal Bled. Vzдолž ceste Ljubljana—Kranj—Bled je navzoče ljudstvo tvorilo skoraj nepretrgan špalir in je goste spontano pozdravilo in z vsemi prijateljskimi čustvi iz-

Borbeni Tržič se je v častnem številu udeležil slavlja na Ostrožnem

Klicu »19. septembra vsi na Ostrožno!« je borbeni Tržič že v prvem trenutku živo prisluhnil. Tržičani, zlasti borci in aktivisti NOB so se že z vsega početka razveselili zopetnega srečanja z ostalimi tovariši narodnoosvobodilnega boja na Slovenskem, predvsem pa jih je prešinjala misel, da bodo na Ostrožnem znova manifestirali ideje, za katere so se borili do končne osvoboditve slovenske zemlje in vse naše domovine ter za katere se borimo danes, ko svobodni ostvarjamo socialistično družbo, temelj za srečnejšo bodočnost. Nič manjše pa ni bilo pričakovanje, da bomo topot imeli spet priložnost videti in slišati našega dragega voditelja, predsednika FLRJ, tovariša Tita.

Vse je hitelo s pripravami za odhod na Ostrožno in zlasti zadnja dva tedna pred 19. septembrom skoro nisi v Tržiču slišal drugih razgovorov kot razpravljanje o pripravah za udeležbo

razilo veselje nad tem obiskom. Koder koli se je visoki gost pojavil s svojim spremstvom, povsod je bil deležen on kot ostali visoki gostje toplega sprejema, kakršen pripada samo resnično zavezniškemu poglavarju, ki hodi po skupni poti boja za nacionalno neodvisnost.

Tudi tržiške masovne organizacije so ob tej priliki organizirale prevoz tržiškega prebivalstva k sprejemu visokih gostov, ki jih je pozdravilo v Podbrezju, ko so se visoki gosti peljali na Bled. Tako se je tudi del tržiškega prebivalstva častno pridružil verigi neštete ostalega gorenjskega prebivalstva, ki ni hotelo zamuditi svečanega trenutka ob snidenju z drž. poglavarjem prijateljske Turčije in ostalimi gosti. Smelo trdimo, da je bilo to srečanje iskrena manifestacija prijateljskih čustev in simpatij med dragimi nam gosti in gorenjskim prebivalstvom. Če upoštevamo svečano okrasitev cestišča vzdolž proge Ljubljana—Kranj—Radovljica—Bled, da niti ne omenimo presenetljivo lepo okrašena mesta, kjer se je več ali manj zadržal visoki gost, potem šele lahko doumemo veličino in vrednost srečanj dveh zavezniških pogla-

varjev, ki so nam že v kratkem času po sklenitvi zavezniškega pakta takó prirasli k srcu. Na Bledu jim je bil prirejen navdse veličasten sprejem, kakršnega ta letoviščarski kraj še ni doživel.

V času kratkega bivanja na Bledu so ugledni visoki gostje med ogledom Bleda obiskali tudi zabavišče, v katerem je tedaj igral tržiški veseli kvintet in naš tov. Bojan Plahuta imel čast, da je z vedrimi popevkami zabaval visoke goste.

Naslednji dan so se visoki gostje vrnili v Ljubljano. Spetoma so se ustavili še v Postojni, kjer so občudovali podzemske zanimivosti Postojnske jame itd. S tem so naši visoki gostje zaključili prijateljski obisk, gorenjsko prebivalstvo kot ostali naši narodi pa so hvaležni, da ankerski sporazum odn. Balkanska zveza že uresničuje svoje poslanstvo, ki mora biti vsakemu rodoljube sveto, kajti ni lepšega in častnejšega, kot se boriti za trajen mir, nacionalno osvoboditev, pravičnost med narodi in mirno sožitje med narodi brez ozira na njihovo družbeno ureditev, kajti edino le v miru bo človeštvo lahko uživalo vse sadove življenjskih dobrin.

O. Z.

nedeljo, človek le redkokdaj doživi. Vsem udeležencem bo ostal slavnostni prostor, nepregledne množice ljudstva, sijajna organizacija prireditve, zlasti pa slavnostno zborovanje z govorom ljubljenega maršala Tita neizbrisno v spominu.

Prav nič utrujeni, saj jim je v žilah živeje kot le kdaj pla-la kri, so se udeleženci vračali pozno ponoči domov. Manifestacija na Ostrožnem jih je vžgala, da bo vsak izmed njih še krepkeje in še z močnejšo voljo zagrabil za svoje delo, delo za uresničitev davnih želja, ki se danes pred našimi očmi končno le uresničujejo pod vodstvom najboljših naših državnih in političnih voditeljev, zlasti pa prvega med njimi, maršala Tita.

Iz predilnice jih je šlo 600 na Ostrožno

Člani našega kolektiva so se zavedali, da bo ta zmagovita manifestacija partizanskih enot na Ostrožnem manifestacija celotnega našega delovnega ljudstva. Zato je bila njihova dolžnost, da v čim večjem številu krenejo na to slavlje. Zbiranje prijaviteljev je bilo v glavnem kmalu zaključeno. Po izredni seji sindikalnega odbora, na kateri so si zadali člani odbora nalogo zbrati za to slavlje čim več prijaviteljev, je šlo delo hitro od rok. Že po drugem dnevu zbiranja se jih je prijavilo nad 500. Skupno število prijavljenih pa je bilo nad 600. Kako z veseljem so opravljali sindikalni odborniki svojo nalogo po obratih, ko je bilo zanimanje za to proslavo tako veliko! Ševeda pa s tem delo še ni bilo zaključeno. Misli ti je bilo treba na prevoz. »Železniški vozovi, v katerih se bodo vozili naši delavci, morajo biti najlepše okrašeni!« je izjavila mladina, ki nam je z veseljem pomagala. Okrasili so jih z zelenjem in primernimi gesli. S tako veliko udeležbo na Ostrožnem je naš kolektiv dokazal, kako trdno živi v spominu na slavno narodnoosvobodilno borbo, ki mu je prinesla svobodo in nadaljnji mirni razvoj.

Sprejem patrolne Kokrškega odreda — na njeni poti na Ostrožno

V četrtek, 16. septembra ob 18. uri je dospela v Tržič patrola bivšega Kokrškega odreda, katero je navzoče tržiško prebivalstvo navdušeno pozdravilo. Takoj nato je patrola krenila na čelu z godbo na pokopališče, kjer se je vršila komemoracija pri grobovih padlih borcev NOB. Spominski nagovor je imel bivši komisar odreda tov. Bratkovič. Godba pa je zaigrala žalostinke. Po tej komemorativni svečanosti se je patrola z godbo vrnila v mesto, kjer je bila glavna slovesnost sprejema patrolne, ki je odhajala na Ostrožno. Pred slavnost-

no tribuno na Trgu svobode so se že zbrali naši vidni predstavniki ljudske oblasti, političnih in ostalih masovnih organizacij. Takoj po prihodu patrolne, katero je tržiško občinstvo pozdravilo z navdušenim ploskanjem in patriotskimi vzkliki, je raportiral komandant patrolne tov. major Prezelj predsedniku LOMO in ljudskemu poslancu tov. Lovru Cerarju. Tov. predsednik se je za raport toplo zahvalil in ob tej priložnosti pozdravil patrolo v imenu tržiškega prebivalstva. Nato je spregovoril tov. Prezelj. Njegov govor v celoti priobčujemo:

Major Prezelj o slavni preteklosti Kokrškega odreda

V imenu borcev patrolne Kokrškega odreda vas najlepše pozdravljam in se zahvaljujem za tolikšen obisk pri sprejemu naše patrolne.

Borci, katere vidite v patroli, so borci Kokrškega odreda, ki so nekdanj preživljali težke ure na tem področju in ki so bili vedno za časa NOV pripravljeni darovati svoja življenja za osvoboditev naše zemlje in teritorija Gorenjske.

V zvezi s proslavo »Stajerska v borbi« smo dolžni kot nekdanji borci Kokrškega odreda, da se udeležimo te proslave s patrolo kot celokupnim odredom iz razloga, ker smo od leta 1944 pripadali IV. operativni coni Stajerske in to v vojaškem, političnem in materialnem pogledu. Stajerska je dala veliko orožja in ostalega materiala za naše borce na tem teritoriju in s tem omogočila, da smo vršili uspešne akcije nad nemškimi nacisti in domačimi izdajalci ter osvobodili tudi našo lepo Gorenjsko.

Če govorimo o borbah Kokrškega odreda, se moramo spomniti daleč nazaj in istočasno tudi na borbeni ostanek delovnega ljudstva v samem Tržiču. Takoj po napadu nemških nacistov 1941. leta je ljudstvo v tem kraju razumelo, kaj ga čaka, ako ne vzame iniciativo v svoje roke, to se pravi, da vzame v roke puške in prične voditi z nemškimi okupatorji odprto borbo. Tega se je ljudstvo v tem kraju dobro zavedalo in je tudi stopilo v odprto borbo. Takoj takrat so se tudi v Tržiču kot prvi borci NOV 25. junija 1941. leta javili in odšli v partizane Janežič Jože, ki je bil pozneje komisar kranjsko-tržiškega bataljona, a je v borbi z okupatorjem dal svoje mlado življenje; javila sta se tudi Jože Fink in Anton Stefe; oba sta dala svoje življenje za našo svobodo. Tem tovarišem se je priključilo še več borcev iz tega kraja ter so se pričele formirati enote, čete, bataljoni in pozneje Kokrški odred. Ta odred se je formiral na Kališču pod Storžičem v mesecu juliju 1942. leta. Takrat še ni bilo take oborožitve v teh enotah, da bi mogli voditi neke večje organizirane borbe proti okupatorju, temveč je bila naloga odreda, da ovira kretanje nemških pa-

trol in promet iz Avstrije v Jugoslavijo ali obratno. Ravno tu na tem teritoriju Tržiča se nahaja komunikacija preko Ljubelja, katero so Nemci za vsako ceno hoteli držati v svojih rokah in izkoriščati za prevoz njihove vojske in policije v našo deželo, a od nas preseljevati naše matere, očete in brate, da naš teritorij pretvorijo v rajh, kot je bilo to v njihovem načrtu. Kokrški odred je imel takrat nalogo, da to ovira in da onemogoči izvršitev njihovega načrta. Zaradi tega je bila cesta preko Ljubelja od Tržiča do Sv. Ane nešteto krat zatrpna z drevjem in postavljene zasede so obstreljevale nemške kamione in patrolne ter jim dale vedeti, da je to ljudstvo proti njim, proti izseljevanju in da smo mi pripravljeni, boriti se na življenje in smrt.

Od takrat naprej so se vršile akcije vsepovsod ter zadajale nemškemu okupatorju udarce na vsakem koraku. Čeprav so oni zaradi naših akcij streljali naše talce in s tem hoteli preplašiti naše ljudstvo, se mi tega nismo ustrašili. Tako so oni zaradi enega razbitega avtomobila ustrelili po 10 talcev, a 20 talcev 1942. leta med Križami in Dupljami. Pri Sv. Ani so ustrelili 8 talcev in tako hoteli ljudstvo prisiliti k popolni klonitvi njihovemu načrtu. Borci odreda in vi, ki ste takrat sodelovali v vseh borbah in preživljali naše junake, ste želeli, da bi tem zločincem bil enkrat kraj in da bi tudi oni uvideli, da jim pri nas ni mesta.

V mesecu juliju 1942. leta so edinice odreda izvršile v Bistrici napad na nemški avto, kjer je bil ubit nemški oficir Hautmant. Pri Križah je bil avgusta 1942. leta ustreljen Bedenk, živinozdravnik iz Kranja, ki je bil glavni organizator bele garde na tem področju.

Edinice Kokrškega odreda so že takrat imele več manjših in že večjih borb v Lomu, na Kušču in pod Storžičem. V tej borbi se je odredu priključilo že veliko število borcev, ki so postali strah nemškemu okupatorju, kakor tudi domačim izdajalcem. Zaradi tega so Nemci 13. 9. 1942 pripravili veliko vojske, policije in gestapovcev, da bi izvršili hajko v okolici Storžiča, Loma in Puterhova. Ta-

krat se je bataljon odreda nahajal v Udinborštu, kjer je bil izdan in so Nemci vse sile vrgli na obkolitev tega bataljona s ciljem, da ga popolnoma uničijo. Ta bataljon je takrat pretrpel velike izgube, le malo je bilo borcev, ki so uspeli rešiti svoje življenje, a vsi ostali so z veliko borbenostjo dali svoje življenje za svobodo, katero mi uživamo. Se ni bilo dovolj nemškemu okupatorju ter je iz strahu pred ponovnim formiranjem naših partizanskih edinic pripeljal ogromno število vojaštva, policije, gestapovcev in formiral z domačimi izdajalci pomožno policijo gestapa. Tako je skoraj vsaka vas na Gorenjskem, posebno pa na tem področju, imela svojo postojanko. Takrat je bilo za naše edinice zelo težko, ali ostali so borci, ki so postali komandanti, formirali edinice in ponovno stopili v borbo ter vršili vojaške akcije. Tako je bil eden od najboljših komandantov takrat tovariš Matija Bleje iz Mengša, ki je v borbi na Kostovski planini meseca decembra 1942. leta padel in je zaradi njegovega junaštva proglašen za narodnega heroja. Pozneje sta vodila te edinice Janša in Jaka Fajfar, ki sta tudi oba padla v borbi z nemškimi okupatorji. Iz tega vidimo, da je bila borba Kokrškega odreda zelo težka in to zaradi tega, ker so nemški okupatorji za vsako ceno hoteli zadržati ta del teritorija v svoji oblasti. Borci, ki so ostali živi v takratnih hajkah, niso klonili kljub nemškemu pritisku. Tem borcem so se priključili drugi mladi zavedni Slovenci iz tega kraja in z našo pomočjo so uspeli, da so ponovno formirali edinice, vršili mobilizacijo in tako v letu 1944 formirali novi Kokrški odred s teritorija Kamnik — Jesenice — reka Sava in meja Jugoslavija — Avstrija. Takrat je bilo v odredu okoli 400 borcev s slabim italijanskim orožjem. V mesecu oktobru smo dobili sporočilo od Glavnega štaba Slovenije, da pripadamo kot cela formacija Kokrškega odreda v IV. operativno cono, ki je bila kot glavna komanda partizanskih edinic Stajerske. Takoj nato smo dobili iz Stajerske novo orožje in municijo, zaradi česar se je dvigala morala pri borcih in tudi pri ljudstvu tega teritorija. Od takrat naprej smo pričeli organizirano borbo proti nemškemu okupatorju, vodili na vseh cestah borbe ter nismo dali niti minute miru nemškemu okupatorju niti domačim izdajalcem. Prva akcija z novim orožjem je bila na Trsteniku, kjer smo pobili 11 domobrancev — nemških hlapcev. Zaradi tega so Nemci organizirali in napravili hajko na Storžič in v Lom. Tovariši, spominjate se še, kakšen odpor smo dali nemškemu nacistom in kako so takrat peli naši mitraljezi, a borci vriskali in s pesmijo na ustih jurišali na nemške okupatorje. Takrat je bila iniciativa borbe v naših rokah in po celodnevni borbi so Nemci morali popustiti in odstopiti od borbe, ker drugače bi ostali vsi mrtvi v

dolini Loma, kot jih je mnogo tudi ostalo. Od takrat naprej je Kokrški odred vzel v svoje roke iniciativo na vsem teritoriju in povzročil strah nemškemu okupatorju, da je svoje manjše postojanke razformiral in jih potegnil v večja mesta kot v Tržič, Kovor, Kranj, Poljče, Radovljico in Jesenice. Tudi tu niso bili več varni, ker smo jih napadali tudi v teh večjih mestih in tako napadli v letu 1945 same Begunje, kjer je bilo zaprtih in obsojenih na smrt okoli 700 Slovencev, naših predanih ljudi. Po tridnevni borbi so pod našim pritiskom izgubili vsako moralo ter so predali vse pripornike odreda, predali so orožje in sami sebe. To je bila ena največjih akcij Kokrškega odreda, ki je presenetila vse slovensko ljudstvo in dala upanje, da bo naš odred z ostalimi edinicami lahko osvobodil našo zemljo. Naš načrt je bil, da takoj po končani borbi pričnemo osvobajati teritorij Gorenjske ali že med borbo za Begunje smo sprejeli depešo od Glavnega štaba za Slovenijo naslednje vsebine: Takoj kreniti s svojega teritorija preko Karavank v Celovec. Med potjo organizirati prevoz z avtomobili. Upamo, da se bo vaš odred prvi prebil v mesto Celovec. Po prejemu te depeše, to je po zavzetju Begunj, smo formirali iz borcev, katere smo osvobodili v Begunjah, še en bataljon, tako da je takrat odred imel v svojem formacijskem sestavu okoli 1200 moč, zelo dobro oboroženih. En bataljon smo pustili v Begunjah zaradi nadaljnjih akcij na Gorenjskem, a štab odreda in ostali bataljoni so krenili preko Stola na Koroško. Tam smo takoj drugi dan napadli postojanko v Bistrici, kjer je bilo okoli 2000 moč nemške policije. Po enurni borbi smo imeli vso to policijo razoroženo in priprto pod našo stražo.

Takoj nato je prišel transport SS-ovcev iz Gorenjske s ciljem, da bežijo v Celovec. Ker smo mi imeli železniško postajo v rokah, smo jih seveda sprejeli — ali z mitraljezi in bombami. To so bili SS-ovci, ki so že vodili borbo z nami v okolici Begunj, ker so jih hoteli v Begunjah rešiti prej, kot jih mi dobimo v roke. Ker v tem niso uspeli, so šli proti Celovcu, ali niso se nadejali, da se bodo ponovno srečali z nami in da je to tudi njihovo zadnje srečanje s Kokrškim odredom. Po triurni borbi se je ves transport predal, kolikor jih je bilo še živih. Takrat je bilo zaplenjenega ogromno orožja, kamionov in nekaj blindiranih avtomobilov. Takoj drugi dan smo krenili s kamioni proti Celovcu, kjer smo dobili tudi angleško vojsko ter smo tako skupno zasedali Celovec, nekdanje slovensko mesto. Takrat za Kokrški odred še ni bil konec borbe, temveč smo se nahajali v zelo težki situaciji. Nas borcev je bilo v odredu okoli 800, Angležev in Amerikancev je bilo nekoliko divizij, Nemcev, še oboroženih, je bilo nekoliko transportov, ki so šli skozi Celovec, belogardistov, četnikov, ustašev so bile še polne ceste in vsi oboroženi. Niti eni niti drugi se niso hoteli dati razorožiti in predati

naši vojski, temveč so vsi hoteli do Angležev in Amerikancev, v katere so imeli takrat zaupanje. Mislili so, da se jim bo bolje godilo, kot pa če pridejo nam v roke. Tudi takrat nismo mirovali, temveč smo z močnimi patrolami razoroževali vsakogar, kdorkoli je prišel do nas.

Imeli smo v svojih rokah tudi Dravski most na Koroškem, kjer smo razorožili vse, kar je hotelo pobegniti preko Ljubelja. Zaradi tega se je takrat orožje kopičilo vse od dravskega mostu preko Ljubelja do Tržiča. Na tej cesti je bilo takrat zaplenjenih nekoliko tisoč avtomobilov, a orožja je bilo puška poleg puške od dravskega mostu pa vse do tukaj. Vsega tega se spominjate sami, ker ste bili tudi prisotni pri razorožitvi nemških okupatorjev in domačih izdajalcev tu v Trziču in v okolici.

To stanje v Celovcu je trajalo dva dni ter smo v tem času imeli tudi nekaj žrtev. Na vsak način so hoteli tudi Angleži in Amerikanci, da zapustimo Celovec, ali mi smo uporno izvrševali svojo nalogo in dočakali dan, ko je prišla v Celovec IV. armada. Od takrat naprej Kokrški odred ni več obstojal, ker se je razformiral in odšli smo v edinice IV. armade.

To je bila pot, ki jo lahko imenujemo slavna borbena pot edinic Kokrškega odreda in ki je častno izvršila vse naloge NOV in tudi veliko doprinesla k osvoboditvi naše zemlje in k osvoboditvi naše lepe Gorenjske.

Minilo je od tega 9 let in, kot vidite, smo borci Kokrškega odreda še vedno pripravljani stopiti skupno v borbene vrste in ker to ni potrebno danes, formiramo edinice Kokrškega odreda ter bomo skupno z vsemi ostalimi borci Štajerske proslavljali te težke dneve, a borci patrole bomo odnesli vsemu Štajerskemu ljudstvu pozdrave z naše lepe Gorenjske.

Po osvoboditvi so vsi borci, ki niso ostali v armadi, s svojim borbenim elanom, poletom nadaljevali boj pri obnovi in socialistični izgradnji domovine, zavedajoč se, da grade so-

cialistični družbeni red, boljše življenje delovnemu ljudstvu, katerega plodove že danes svobodni in neodvisni ljudje uživamo. Prav zaradi tega bomo te plodove naše revolucije znali tudi v bodoče čuvati, pa naj jih ogrožajo izdajalci socializma z vzhoda ali pa sovražni elementi zahoda in predvsem iz Vatikana. Vse borbe naših narodov v najsvetlejših dneh naše zgodovine, izkušnje in tradicije te borbe nam bodo vzgled tudi v bodoče, da bomo pod vodstvom tovariša Tita premagali vse težave in ohranili našo s krvjo priborjeno svobodo in neodvisnost ter ustvarili lepše in srečnejše življenje našemu delovnemu ljudstvu v novi socialistični Jugoslaviji.

S Turističnim društvom na naše morje

Turistično društvo v Trziču je prejšnjo soboto in nedeljo priredilo za člane svojega odbora in nekatere povabljenе goste izlet v Piran, Portorož in Koper.

V soboto popoldne smo si v Sežani ogledali znameniti botanični vrt, v Lipici pa našo najslavitejšo žrebčarno in kobilarno. Na nadaljnji poti smo občudovali obsežne nasade združnikov okoli Gabrovice, vse dokler ni naših oči pritegnilo morje s svojo lepoto. Mimo Kopra in Izole smo se že pod noč zapeljali skozi Portorož v Piran. Tu je sicer našo nad vse dobro voljo nekoliko zamorila kasna večerja, kar pa nikakor ne gre očitati organizatorjem izleta, pač pa bi bilo treba pogratiati negostoljubnost hotelskega osebja, ki domače goste vse preveč omalovažuje na račun tujcev.

Prelepo nedeljsko jutro nas je že zgodaj priklicalo k ogledu mesta in občudovanju morja, kaj kmalu pa nas je avtobus zapeljal v Portorož, kjer je večina izletnikov preživela dopolne v kopalšču in uživala poslednje blagodatne jesenskega kopanja.

Izdavno kosilo v Kopru nas

V zvezi s proslavo »Štajerska v borbi« vas pozivam, da se v čimvečjem številu udeležite te proslave, ker je to želja nas vseh, to je vaših nekdanjih borcev.

Na Ostrožnem nasvidenje!

Po slavnostnem govoru tov. Prezlija je sledila obdaritev nekaterih mater in žena, ki so darovale svoje sivoce v NOB. Po tej ganljivi slovesnosti je pevski mešani zbor DPD Svoboda zapel tri pesmi, godba pa je za zaključek odigrala še nekaj borbenih partizanskih korračnic, čemur je sledilo v prostorih hotela Pošta ljudsko ranjanje.

je znova poživilo in vse priznanje je treba izreči osebju hotela »Triglav« za res urno in odlično postrežbo.

In ko smo se zvečer vračali iz Kopra, kjer smo si med drugim ogledali tudi obrat Vinkopra, smo pač s hvaležnostjo mislili na Turistično društvo, ki je izlet omogočilo in organiziralo, za kar mu gre vse priznanje.

Hvaležnost pa smo čutili tudi do tov. šoferja Aljančiča, ki je svojo nalogo požrtvovalno in odlično vršil in nas po večerji v Postojni v kratkem času potegnili nazaj v trziško luknjo.

Mislimo, da je kaj primerno prirediti take izlete, kjer se prijetno družijo s poučnim in se prav gotovo znatno razširi obzorje vsem udeležencem. Saj če hočemo res radi imeti svojo slovensko zemljo, jo moramo predvsem poznati!

Obisk ameriških Slovencev v BPT

V torek, 7. septembra nas je zopet obiskala manjša skupina ameriških Slovencev, ki je na obisku v domovini. To je sedaj

že tretja skupina, ki nas je letos obiskala.

Goste so sprejeli zastopniki uprave in političnih organizacij v podjetju, po ogledu tovarne so ostali nekaj časa še v prijetnem razgovoru s predstavnikoma podjetja in organizacij. Obujali so spomine na čase, ko jih rodna zemlja ni mogla preživeti in so morali iskati kruha drugod. »Sedaj ni več tako«, je dejal g. Aleš, ki se je v imenu gostov zahvalil za gostoljubje. »Nikomur ni treba iskati kruha drugod in občudujemo vaše napore za ustvaritev boljšega življenja, kakor smo vas občudovali v času narodnoosvobodilne borbe. Želimo vam pri vaših naporih čim več uspeha!«

Zahvala

18. junija letošnjega leta je na izletniškem potovanju po Sloveniji obiskala Trzič skupina ameriških Slovencev, ki so prišli na obisk v svojo staro, svobodno domovino. Uprava Bomb. predilnice in tkalnice v Trziču in Turistično društvo Trzič sta pripravila dragim gostom nad vse prijeten sprejem in omogočila, da so se spoznali z uspehom delovnega kolektiva Bomb. predilnice in tkalnice pri izpolnjevanju proizvodnih nalog. Udeležencem potovanja in sprejema v Trziču je ostalo prijetno popoldne, ki so jim ga prireditelji delovni ljudje Trziča, v nepozabnem spominu.

»Putnik Slovenija« se kot organizator izletniškega potovanja zahvaljuje upravi in delovnemu kolektivu Bombažne predilnice in tkalnice v Trziču, Turističnemu društvu Trzič, zabavnemu orkestru »Veseli godci« in vsem meščanom Trziča, ki so prispevali k izrednemu zadovoljstvu vseh udeležencem.

»Putnik Slovenija« želi delovnim ljudem Trziča v prihodnje nadaljnjih uspehov pri graditvi socializma, da bi tudi v prihodnje z enako prisrčnostjo sprejemali slovenske rojake iz Amerike, ki se po dolgih letih odsotnosti žele seznaniti z napredkom domovine in njeno borbo za svobodo.

Putnik Slovenija

Srečala sva se v Trziču na trgu.

— Ali se spominjaš, Slavko, najinega srečanja v Cerknem? Se spominjaš polovičke cigarete?

Oba sva bila v partizanih, oba učitelja na osvobojenem ozemlju. Slavko v Kanomlji, jaz v Krnicah. Med tistimi idrijskimi hribi, ki jih ni ne konca ne kraja. On 800 m, jaz 1050 m visoko. Vmes so bile globoke, temne grabe, o katerih France Bevk tako pogosto piše v svojih povestih. Svojevrstni kraji, svojevrstni ljudje: pošteni, dobri kot kruh, redkobesedni. Ziveli so v pomanjkanju, brez najpotrebnejših stvari, saj niti petroleja za svetilke niti sveč niso imeli. Od svoje revščine so dajali partizanom dan na dan, kar je njihova skopa zemlja rodila: krompir, krljice, korenje, črno moko. Niso imeli drugega.

Slučajno sva se srečala v

Polovička cigarete

(V spomin pok. Slavku Šarabonu)

Cerknem, kjer je bil center osvobojenega ozemlja na Primorskem. Štiri in pol ure daleč sem prišla po kredo in zvezke.

Naenkrat sem ga zagledala. — Slavko, ti! Kako sem vesela, da te vidim! —

Prisrčno mi je stisnil roko in me prijazno pogledal. Ze v Trziču je bil dober prijatelj z mojim možem. Oba sta čebelarila in se vsak dan shajala zdaj ob enem, zdaj ob drugem čebelnjaku. Potem smo vsi odšli v partizane. Moj mož je bil medtem ujet, sin vje bil neznan kje. Sama sem živela v mojih Krnicah.

A zdaj: Slavko! Tudi njemu je bilo pogosto dolgčas po dobri ženi in lepem domu v Trziču.

Obstala sva drug pred drugim. Tok vprašan in odgovorov kar ni imel konca, saj sva se v partizanih prvič sešla. O vsem mogočem sva govorila, največ pa o razmerah v najinih revnih enorazrednicah, med otroki, ki še slovensko brati niso znali, saj so imeli do osvoboditve italijanske potujčevalske učitelje. Pravil mi je, kako mu je silno mučno, ker nima večer nobene luči. Tudi jaz je nisem imela na Krnicah, a sem se temi laže privadila kot Slavko. Prilagodila sem se razmeram in v temi družini, pri kateri sem stanovala, pripovedovala povesti. Slavko je bil bolj samotarski, resen, zato mu je bila vsaka dolga zimska noč v veliko muko. Čez čas se mi je pa veselo nasmehnil:

— Kaj bi sedaj tožil o temi! Kmalu bo zime in dolgih noči konec, Jelka. Kmalu bo prišla svoboda, kar v kosteh jo čutim! In na to veselje, tovarišica: na!

— Segel je v prsni žep in prinesel na dan — cigareto. Pomislite: cigareto! Prelomil jo je čez pol in mi dal polovičko.

— Veš, danes zjutraj mi jo je dal komisar na poveljstvu mesta. — On sam jo je pa tudi prejel v dar od nekega člana angleške misije. —

— Hranil sem jo kot zaklad. A na to veselje, da sva se srečala, jo bova sedaj pokadila. — Prižgal je meni in sebi. Oba sva se smejala in bila srečna.

Predragi tovariš, samo devet let je poteklo od tedaj. Vrnili se tuja bolezen je uničila Tvoje zdravje. Smrt Te nam je vzela. Tvoje zvesto, bolno srce je za vedno obstalo. Partizanski tovariši smo se zbrali ob Tvojem grobu.

Počivaj mirno, ljubi tovariš!

Ne bomo Te pozabili, J. Z.

Novi prometni znaki v Tržiču

Vedno bolj naraščajoči promet v Tržiču in skozi Tržič, ki ga v zadnjem času opazamo in ki se bo v bodoče gotovo še stopnjeval, je narekoval tudi postavitev novih varnostnih in drugih prometnih znakov na vseh naših cestah, glavnih in stranskih. Nekaj teh znakov (prva pomoč, bencinska postaja, telefon, parkiranje) je bilo postavljenih v Tržiču že pred ljubljanskimi dirkami, v zadnjih dneh pa smo opazili številne nove, predvsem varnostne znake (nevarna strmina, nevarna ožina, pozor — prednostna cesta itd.), ki imajo namen čim bolj preprečevati nesreče. Zdaj je le še stvar voznikov, pa tudi pešcev, da se po njih ravna in jih upoštevajo, pa se bo mogoče kljub živahnemu prometu izogniti nesrečam. Pa še na nekaj je važno opozoriti prebivalstvo, zlasti pa mladino ob teh novih znakih: skrajno nekulturno je, če se spravimo nanje s kamenjem in fračami in jih uničujemo, kot se pri nas tako pogosto dogaja! (Glej nazive naselij ob cesti iz Tržiča skozi Bistrico v Kovor, katerih enega je nedavno ujel fo-

to-reporter Ljubljanskega dnevnika in ga nam v sramoto objavil v svojem listu!)

S postavitvijo omenjenih znakov pa še ni dovolj storjenega, če naj se promet še nadalje razvija. Pogrešamo na križiščih še kažipotov, ki naj brez izgube časa pravilno usmerjajo vozila. Vse preveč se morajo še vozila ustavljati zaradi iskanja informacij in zgodi se večkrat celo, da jo ubere voznik, ki je privozil iz Križev, naravnost dalje po Cankarjevi cesti, namesto, da bi zavil na levo čez most, če hoče na Ljubelj...

Boleča točka našega prometa pa je žalostno stanje ceste Tržič—Naklo. Če imamo šestkrat dnevno avtobusno zvezo z Ljubljano, če proge Celovec—Bled, ki jo vzdržuje avstrijska pošta, niti ne upoštevamo, in če vemo, da je čez ljubeljski prelaz mednarodni promet največji, potem je več kot čudno, da cesta Tržič—Naklo ne more in ne more priti na vrsto za temeljito rekonstrukcijo! Promet na tej cesti se bo z izročitvijo ljubeljskega predora še povečal. Ne pustimo, da nas čas prehiti, temveč obnovimo prej cesto Tržič—Naklo!

Nove razglednice Tržiča in okolice

Za turistične kraje je važno propagandno sredstvo lepa razglednica, ali bolje, serija razglednic, ki upodabljajo lepote kraja in njegove zanimivosti. Turist s svojega potovanja rad pošilja pozdrave svojcem in znanec; če ima na razpolago lepe razglednice kraja, napravi s tem dobro reklamo za kraj sam. Lepo razglednico si kupi rad tudi zase za spomin na svoje potovanje.

Pri nas do zadnjih časov takih razglednic skoroda ni bilo dobiti. Zato je hvalevredna pobuda Turističnega društva, ko

je izdelalo in založilo kar več lepih posnetkov Tržiča in okolice, ki jih je napravil deloma naš rojak Jože Mally, deloma pa Anton Šter. Tako lahko dobiš Tržič, posnet s pobočja Kukovnice, pogled na mestni center, novo sprehajališčno pot v smeri proti gradu in v smeri proti Slapu, otroško igrišče itd. Iz naše okolice sta nova posnetka spomenik žrtvam nacizma pod Ljubeljem in fotografija novega gostišča.

Tudi Strejska družina je izdelala originalno razglednico z vsemi tržiškimi tovarnami, kot

jih je upodobil z njihovimi simboli in napisil vred Blaž Šter. Tako smo zdaj za silo z razglednicami kar dobro založeni in čeprav ne moremo govoriti še o načrtnem izdajanju razglednic, so nam nekatere od iz-

danih razglednic kar v čast. — Opozorjamo nanje turiste in tudi sami jih uporabljajmo, kadar želimo komu poslati pozdrave ali sporočila. Tudi to bo pripomoglo k turističnemu razvoju Tržiča!

Nov avtobusni vozni red

ZA PROGO TRŽIČ — GOSTIŠČE LJUBELJ

Da ustrezemo številnim obiskovalcem gostišča Ljubelj, ki žele preživeti v lepi gorski pokrajini čim večji del dneva, in ker se začenja zdaj v jeseni že zgodaj mračiti, smo se odločili vpeljati začenši s prihodnjo nedeljo nov avtobusni vozni red za progo Tržič — gostišče Ljubelj. Po tem voznem redu bo vozil prvi avtobus izpred pisarne Turističnega društva že ob 12. uri, naslednja dva pa ob 13,30 in 15. uri.

Povratak od gostišča po po-

trebi, vsekakor pa odhaja eden izmed avtobusov ob 17. uri, tako da imajo izletniki zvezo z večernim avtobusom in večernim vlakom proti Ljubljani.

Vozne listke si priskrbite lahko že med tednom v pisarni Turističnega društva.

Obiskujte našo novo turistično postojanko in povabite na obisk gostišča tudi svoje znance od drugod! Za jesenske nedelje je obisk te izletniške točke najlepši odih.

Turistično društvo

OBVESTILA

PLAKATIRANJE

na oglašnih deskah v Tržiču in bližnji okolici izvršuje izključno Turistično društvo v Tržiču. Organizatorji prireditve, izročite svoje lepake v pisarni društva med uradnimi urami in poskrbeli bomo za pravočasno in vidno propagando. Tarifa za plakatiranje je minimalna, ker naj krije le stroške, ne da bi društvo reflektiralo na kak dohodek od te svoje dejavnosti. Enotno oskrbovanje plakatiranja je potrebno zategadelj, da so lepaki pravilno in lepo razporejeni in da imajo oglašne deske lep videz. V kratkem bo društvo oskrbelo še dve novi večji oglašni deski, ker dosejanje ne zadostujejo.

DEŽURNA SLUŽBA V BRIVNICAH

27. sept.: Zibler Vladimir, Trg svobode 28.

4. okt.: Godnov Mihael, Trg svobode 17.

Posredovanja

Vajenec je 1. septembra izgubil 800 dinarjev na poti od delavnice drž. tes. mojstra Stritih po Kolodvorski in Cankarjevi cesti ter Partizanski ulici do Železnice na Ljubeljski cesti. Najditelja prosimo, da denar vrne proti nagradi v pisarni Turističnega društva.

Opremljeno ali prazno sobo v Tržiču ali bližnji okolici iščem za takoj. Ponudbe pod »Dobro plačam« naslovite na upravo Tržiškega vestnika.

Stanovanje prazno ali opremljeno dam v najem. Naslov v upravi pod »Posojilo«.

PREKLIC

Podpisani upravnik kina v Tržiču iz srca obžalujem survo nastop in žalitev napram cenz. gospe Boži Zibler - de Truch, se ji opravičujem in zahvaljujem, da je odstopila od kazenskega postopka. Sedaj Anton.

Iz tok :

Zakrivljeno palico v roki . . .

Čudno je, kako ostane človeku v spominu dogodek, ki se je vršil v zdavni mladosti in ki je čisto brezpomemben. Veliki dogodki, ki so gnetli našo dušo ter orali pot poznejšemu življenju, so napol pozabljeni, oko jih vidi komaj še za daljnimi meglami. Malenkost, ki je včasih celo smešna, mnogokdaj zoprna, pa stoji živa pred človekom, kakor da se je bila vršila dan poprej. Roka spomina je nalašč ali pomotoma pisala biblijo v pesek, abecedo pa je klesala v kamen.

Cankar

»Uh! Krasno potovanje, res!« je zagodrnjala moja sopotnica Ljiljana. »Taka prekleta pot, da bi sam zlodej ne štuhstal boljše... Govorim resnico, ali ne?«

Kljub temu, da sem dvomil v logično povezavo teh stavkov (o tem bi se dalo precej razpravljati po slovnici in po filo-

zofiji), sem molčal. Ljiljana je na žalost povedala resnico. Prebijala sva se po strmi stezi v pogorju Komovi (2483 m) v osrčju Črne gore. Steza se je vlla ves čas ob strugi hudournika. Na obeh straneh so štrlele velikanske gmote in nama zapirale razgled. Po ozki soteski med njimi se je vzpenjala steza vedno više in više. Povsod sama divjina, kamor koli ti krene pogled, pravcati kaos vsevpred nakopičenih skladov skal, stlačenih druga ob druge so ml ostale nerešena uganka, kakšna sila jih še drži v ravnatežju. Zdelo se mi je, da bodo vsak čas pod rahlo sapico vetra izgubile ravnatežje in tedaj bodo zagrmel z ogromno silo po pobočju in za vedno zasule ozko gorsko sotesko.

Bilo je že v pozni jeseni in hudournik, ki se je prebil po soteski, se je že spremenil v led. Kilavi macesni so se krče-

vito oprijemali pobočij in široko razraščali korenine, toda kamen jim ni pustil rasti, pa so bile rebri na gosto posejane z drevesnimi mrliči. Nekaj debel s krčevito zvitimi koreninami je še ležalo v potoku ali pa celo zapiralo pot, više gori pa je bilo pobočje vsevpred pokrito s suhladjo kakor gosta mreža. Podrta debela so ležala vsevpred kakor štori v smrekovem gozdu. Med njimi so rasli tanki, ravni in klavni macesni in poskušali svojo srečo na truplih prednikov. Samo na mizastem, kakor odrezanem slemenu se je gozd zgostil in se vlekel kot dolg in teman žalni obrobek nad belim pobočjem. Opazil sem, da je Ljiljana večkrat vzdrlhela in s pogledi preplašene živali pretehtovala tvidnost pobočij. Nehote sem začel polglasno citirati:

»...Tiha groza me obhaja,

al' ostanem al' bežim?

Vse podira se in maja,

med skalovjem ostrim...«

»Zelo si duhovit!« me je pohvalila Ljiljana. »...duhovit! — duhovit!« je odmevalo od skal.

Potem sva molčala. Med tem se je začelo mračiti. Bolje povedano, kar nenadoma je nastala noč. Dnevi so bili kratki, toda noči svetle. Polna luna je sijala na te raztresene sklade, ki so metalni pošastne okrog sebe.

Na robu gozda, ki sem ga naziral nad seboj, je bila koliba (kakor sem še za dne razbral po karti). Ta je bila najin cilj za ta dan. Ponoči si res nisem želel ostati med to »šaro«, kakor jo je krstila Ljiljana, ker se tod okoli tudi volkovi radi priklatijo. Zato sva pohitela. Še nekaj časa sva ležala tako naprej med podrtimi debli in kamnitimi skladi. Zavila sva okoli ostrega ovinka in se mahorna znašla pred slapom. Voda je bučala čez skalni previs, se penila, vrtinčila in malo dalje izginila zopet pod ledom. Bil je krasen pogled na te ledene sveče, ki so se lesketale v srebrni mesečini, in na kapljice, ki so polzele po njih. Soteska se je tu končala.

»Ta je pa lepa! Se zaiti nama je bilo treba!« je v strahu

Za mladino so se pričele spet resne skrbi

Po dolgih brezskrbnih počitnicah so se za našo mladino začele spet nove skrbi. Vrata šol, najprej osnovnih, potem gimnazije in nato še vajenske in glasbene, so se spet odprla in dobršen del dneva bo morala mladina spet v šolskih klopih slediti razlagam, vaditi se in se učiti. Upajmo, da bo večina otrok razumela, zakaj se uči, in da bo v tem šolskem letu dosegla zaželene uspehe!

Letos je šolska mladina stopila skoraj povsod v obnovljene učilnice. Zlasti gimnazijsko poslopje je bilo v počitnicah lepo prenovljeno. Vse stene so preslikane, učilnice v prvem nadstropju, telovadnica in hodniki obloženi z lesenitnimi ploščami, vrata in table prepleškane in še marsikaj. Ljudski odbor je moral odšteti mnoge stotisoče za to prepotrebno obnovo, da bi imeli učni zavodi res kulturni videz. Tudi na osnovni in vajenski šoli so veliko pridobili. Raztrgani pod so prekrile parketne deščice. Prav je tako in potrebno je to bilo. Da bi le mladina znala ceniti napore ljudske oblasti, s katerimi jim le-ta skuša nuditi vse, kar je v njeni moči, in bo tudi sama bolj kot doslej varovala našo skupno last ter skrbela za čistočo in red v učilnicah!

Povsod, po vseh šolah seveda tožijo še vedno o pomanjkanju prostora. V gimnazijo se je vpisalo 425 dijakov, ki so porazdeljeni v 12 oddelkov, v poslopju pa je le 8 učilnic. Tako bodo tudi letos morali štirje oddelki obiskovati šolo popoldne, kar ni ugodno za učenje in tudi ni prijetno ne za starše, ne za profesorski zbor. Tudi osnovna šola ima deljen pouk. Le-ta je letos še bolj utesnjena kot doslej, ker je odstopila dve učilnici izključno vajenski šoli, ki se je popolnoma osamosvojila in ločila od osnovne šole ter dobila popolnoma ločeno upravo. (Vodstvo vajenske šole

je bilo izročeno tov. Franciški Staričev.) Glede prostorov je najbolj na tesnem glasbena šola. Če se bo zanjo izpraznilo vse gornje nadstropje Cankarjevega doma, bo tudi ta laže dihal.

Primanjkuje pa šolam tudi učnih moči. Najbolj pereče je to vprašanje na gimnaziji, kjer nimajo nobenega germanista in torej s poukom angleščine še niso mogli pričeti. Potrebujemo nujno dva profesorja za angleščino. Pač pa so dobili letos za deško telovadbo novo učno moč, tov. Janeza Wagnerja. Na novo je vpeljana na gimnaziji tudi žensko ročno delo, kar bodo starši toplo pozdravili. Poučuje ga tov. Marta Regvatova.

Kljub nekaterim naštetim težavam, ki jih imajo na šolah, pa bodo tako vzgojitelji kot učenci s podporo ljudske oblasti in vseh občanov gotovo izpolnili svojo dolžnost v korist mladini sami in vsej naši skupnosti. Ob začetku novega šolskega leta jim želimo, da bi bilo to leto čim uspešnejše!

Šolske objave

Ravnateljstvo Glasbene šole obvešča vse svoje učence, da se pouk klavirja zaradi pomanjkanja učilnic še ne more vršiti v celotnem obsegu. Čim nam stanovanjska komisija dodeli zagotovljene nam nove prostore v Cankarjevem domu II. nadstropje, se bo pouk vršil nemoteno. Učenci iz razreda tov. pred. Ahačič Vere začasno nimajo pouka zaradi njene obolevnosti. Pouk nauka o glasbi in klarinetu se bo vršil takoj, čim dobimo nove učne moči. Začetek pouka nauka o glasbi bo pravočasno objavljen na oglasnih deskah!

Pouk solopetja pa se prične v sredo 22. t. m. po urniku kot je bil določen prejšnje leto.

Ravnateljstvo.

Vzgojni problemi

Šola, šola!

Nove skrbi, nove dolžnosti za otroke in vas, starše! Mnogo izdatkov za knjige, zvezke in druge potrebščine. Polni nemi- ra in mnogo dobre volje grede vaši otroci v šolo. Obljubljajo, da se bodo na vso moč učili, da bodo pridni, pisali naloge, v šoli zvesto poslušali.

Vendar vsi vemo tisti pregovor o človeški slabosti. Kaj bi ji otroci ne popustili, saj še odrasli tako često pozabljamo svoje sklepe. Otrok je lahko-miseln, le redki so res vestni sami od sebe.

Tudi starši imate pred seboj veliko dolžnost, ki je res ne smete zanemariti: kontrolo nad otrokovim učenjem. Tu morate biti vztrajni in res natančni vse leto.

Otrok kmalu presodi vašo kontrolo. Čisto dobro ve, ali ste res skrbni, ali površni, pozabljivi in lahkoverni. Kolikokrat vas je lani prevaril? Vam natevil, da »se nima nič naučiti, da ni bilo nobene naloge.« Pazite, da lahkoverno ne nasedete izgovorom! V šoli je vsak dan ta ali drugačna naloga, vsak dan kaj novega.

Zanimajte se zares za šolsko snov. Otrok naj vam o vsem pove, kar je slišal. Tako bo nevede vse ponovil in v šoli bo z lahkoto zdelal.

Dajte otroku svobodo, da se po šoli odpočije, določite pa tudi čas, ko se mora učiti in se tega tudi držite. Tedaj ga tudi vi ne motite in ne pošiljajte nikamor od knjig in zvezkov.

Aforizmi

K. l. k.:

Najbolj so razočarane tiste ženske, ki se omože, da jim ne bi bilo treba več delati.

Mark Twain:

Zdi se, da se ljubezen razvija silno počasi. Nihče ne more dati njene točne definicije, dokler ni vsaj četrto stoletje oženjen.

C. W.:

Zastopniki socialne higiene priporočajo, naj starši brez zadrege govore z doraščajočimi otroki o seksualnih problemih. Narediti morajo pri tem popolnoma resen obraz in se delati, kot da vedo že vse, kar vedo sinovi.

M. L.:

Najlaže zakriješ krive noge z globokim dekoltejem.

Zanimivosti

VOJNI NAČRTI

Jeseni 1949 je Andrej Višinski pred skupščino Združenih narodov citiral neki zemljevid, izdan v ZDA, kot dokaz, da Amerika komaj čaka, da bi pregazila ZSSR. Višinski je dejal:

— Zemljevid, izdan od Standard Oil (Esso) iz New Yorka, je dokaz skrajne predrznosti in arogance in ima vse znake vojne- nega hujskaštva. Naslov zemljevida je: »Karta III. svetovne vojne. — Odsek Pacifik.« Zemljevid je jasen dokaz propagande na vojno proti ZSSR in

novim demokracijam vzhodne Evrope.

Kar je Višinski trdil, je bilo seveda takoj objavljeno v večjih evropskih listih. Ameriški časnikarji so zadevo preiskali in ugotovili, da je sovjetski diplomat nasledel veliki pomoti. Res je omenjena petrolejska družba izdala tisti zemljevid. Njegov naslov je bil: »Karta svetovne vojne. No. 3. Odsek Pacifik.« Zemljevid je bil izdan leta 1944, tretji po redu. Namenjen je bil, skupaj z drugimi kartami, ameriškem ljudstvu, da bi laže sledilo dogodkom na bojiščih druge svetovne vojne.

penmrjala Liljana.

»Nič hudega«, sem jo miril. »bova doživela malo romantike še pod šotorom. Zakaj ga pa pravzaprav vlačim s seboj?« Vedel sem, da nama tega ne bo treba, ker sem že opazil v skalov vsekane stopnice, ki so izginjale za skalno razpoko. Ni mi odgovorila, toda po tem kako me je pogledala, sem videl, da mi potegavščina ni uspela. »No, pa pojdiva naprej, če ti ne ugaja tukaj.«

Začela sva se vzpenjati. Stene so bile iz rdečega in sivoga skrilovca s čudnimi sloji, nalik neznanim črkam. Za razpoko se je zopet začela gamsova stezica in čez nekaj minut sva bila že zgoraj v koči.

Majhna soba, kamor sva stopila je bila močno zakurjena. Od ognjišča je puhtela suha vročina. Dve petrolejki, ki sta pri našem vstopu močneje zaplapolali, sta osvetljevali skromno opremo pastirske kočice, spremenjene v planinsko postojanko. Po stenah so visele fotografije gorskih prepadov, sončnih zahodov v gorah, penečih se

brzic in celo nekaj slabših oljnatih slik je krasilo to prijetno sobico. Vse je bilo v najlepšem redu: na treh mizah je bilo že pogrnjeno za večerjo, od neke je uhajal vonj po praženi čebuli... Takoj sem vedel, da nekoga pričakujejo. Vedel pa sem tudi, da si midva ne moreva misliti, da gre to na najin rovaš.

»Da ste mi dobro!« sem začul za svojim hrbtom krepak glas. Okrenil sem se. V sobo je stopil visok, žilav možak, kateremu nisem mogel opredeliti starosti. Obraz mu je bil dobrodušen, zagorel in močno zbrzdan. Roki je imel zažaknjeni za širok pas iz rdečega blaga. Ta je združeval na prsih odpeto srajco in nekakšne jahalne hlače. Skozi razporek na srajci, so se videle močne, kosmate prsi. Obut je bil v opanke. Izpod fesa, ki ga je krasil čop, so na čelo silili gosti črni kodri. Predse sva dobila res pravi tip črnogorskega pastirja.

»Ako bog da!« sem odgovoril. Ljiljano pa ni oskrbnik toliko zanimal.

»Tukaj je pa res čudovito!« je veselo vzkliknila in začela razvezovati nahrbtnik, poln vsakovrstnih popotnih dobrot. »Kako je prijetno toplo!« Oskrbniku pa: »Ali se bo dala skuhati večerja, če nimate vi nič pri roki?« Po pritrdilnem odgovoru se je takoj začela pripravljati na to slovesno dolžnost. Mene pa je bolj zanimalo, čemu ves ta red v koči. Ravno sem hotel vprašati oskrbnika, ko so se za naj začuli glasovi in koraki. Oskrbnik je takoj planil k vratom. Nekaj se mi je zdelo, da bom tu dobil odgovor, zato sem skočil za njim.

Do kočice je prišla skupina planincev. Po oskrbnikovem razočaranem obrazu sem videl, da niso pravi. Po pozdravu so začela vseeno deževati z obeh strani vprašanja. In tako sem razbral, za kaj gre. Na Komovih sta se ponesrečila dva planinca — mlada zaročenca. Že prej jih je šla iskat ekipa v Plav, sedaj pa jim je prišla na pomoč še ekipa iz Andrijevice. Oskrbnik je torej pričakoval povratek prve ekipe. Ponudil

sem se reševalcem v pomoč. Skočil sem po vetrovko in rokavice, ki sem jih že odložil, in prosil oskrbnika, naj se bavi z Ljiljano ta čas, se pravi naj ji pove, kam sem tako po francosko izginil. Medtem so se že odpravljali. Tu in tam smo z žepnimi svetilkami svetili po razdrapanem terenu. Po enourni hoji navkreber, ko je le še od časa do časa daleč pod nami zasvetlikala lučka iz kočice, je vodja začel dajati signale prvi skupini. Spustil je v zrak raketo in takoj je malo višje gori v odgovor švignila druga. Skoro v tek smo se pognali naprej, zadevali ob kamenje, se spotikali, marsikdo je tudi šel, seveda ne rad, z nosom otipat predmet, ob katerega se je spotaknil, in hitro spešil naprej. V pol ure smo se sešli.

Vsi zasopli smo obstali, prikovanani s pogledi na nekaj nosil, ki so jih previdno nesli fantje iz prve skupine. Vsa večlja in vsa odpornost nas je zapustila ob pogledu na prekrita nosila in drug za drugim smo se molče sedeli.

(Nadaljevanje sledi.)

Koncert Slovenske filharmonije v Tržiču

Bržkone smo poslušalci še vedno pod prijetnim vtisom, ki nam ga je zapustil nedavni koncert Slovenske filharmonije iz Ljubljane. Ze sama pobuda odločujočih faktorjev v Tržiču kot tudi uprave Slovenske filharmonije, da v bodoče še tesneje navežemo medsebojne kulturne stike v obliki tovrstnih gostovanj, je vse pohvale vredna in velja vsem sodelavnikom za takšno pozornost vse priznanje. Če bo ta zamisel ostala uresničena, potem je tržičsko prebivalstvo lahko samo ponosno in zadovoljno, ker bo imelo priliko poslušati visokokvalitetna poudarjalna dela renomiranih domačih in tujih skladateljev. Ker bodo predvidoma kot doslej koncerti kombinirani z nastopi najboljših opernih in koncertnih solistov, bo vsebina teh koncertov vsekakor zelo zanimiva in privlačna za vsakogar, ki količkaj ceni in spoštuje vokalno in instrumentalno glasbeno umetnost. Koncert je bil dne 9. septembra ob 20. uri v dvorani Cankarjevega doma v Tržiču. Uvodoma moremo samo pohvaliti tržičsko občinstvo, da je koncert obiskalo tako polnoštevilno in s tem pokazalo že znatno višje zanimanje za resnično glasbeno umetnost, kot smo ga bili vajeni, kar je dokaz, da se je tudi v tem pogledu okus Tržičanov izboljšal. Če dodamo k temu še dejstvo, da je poslušalstvo vseskozi disciplinirano in pozorno sledilo posameznim točkam koncerta, potem lahko smelo trdimo, da smo tudi v tem pogledu napredovali, ker smo znali ostati vseskozi kulturni in nismo pretrgali prepotrebne kontakta, ki mora biti takšen, ako hočemo, da se nam reproducirana glasba čim globlje vsidra v našo duševnost.

Program je bil tokrat zelo srečno izbran, bil je vseskozi raznolik, kar je brez dvoma pripomoglo, da se je navdušenje pri poslušalcih od točke do točke stopnjevalo.

Za uvod je simfonični orkester Slov. filharmonije pod taktirko renomiranega slovenskega dirigenta Sama Hubada odigral C. M. Webrovo uverturo Čarostelec. Izvedba te prekrasne predigre je bila odigrana z vsemi prednostmi kvalitetne in dominantne glasbene igre. — Spomnimo se prekrasnega začetnega motiva, ki so ga odigrali rogovi tako mehko — kot more biti to samo v ponazoritvi lepe, nežne, vse v zeleno odete narave. Predaleč bi prišli, ako bi se souščali v podrobnosti te čudovite skladbe remškerega romantika. Skratka uvertura je brez dvoma morala očarati slehernega poslušalca, ki zna doumeti vrednost tega glasbenega bisera.

Uverturi je sledila arija Rusalka iz prekrasne opere Rusalka. Solistični part je čudovito lepo odpele nam že priljubljena gostja Vilma Bukovčeva. Tudi to vot, kot zadnjič, je potrdila sloves renomirane dramatične sopranistke. Njena izpoved Rusalka je bila tako pristno romantična, doživeta, da smo

imeli občutek, da jo poslušamo kot posebjeno Rusalko v opernem okolju ob prekrasnih zvokih češkega romantičnega glasbenega absolutista — Antonina Dvořaka. Po končani ariji jo je poslušalstvo toplo nagradilo z aplavzom.

Miro Brajnik, operni tenorist nam je to pot prvič v Tržiču odpel arijo Pilada iz C. V. Gluckove opere Ifigenija. S svojim bleščečim in prodornim junjskim tenorjem je arijo verno in z vso tehnično preciznostjo posredoval navdušenemu tržičskemu ljudstvu. Gluck spada med mojstre klasične kompozicijske tehnike, o čemer smo se imeli tudi ob tej priliki možnost prepričati. Prav tako se nam je prvič predstavila koloraturna sopranistka Sonja Hočvarjeva z arijo Rozine iz komične opere Seviljskega brivca G. Rossinija. Treba je priznati, da je tržičsko prebivalstvo bilo kar presenečeno nad njenim tehnično dovršenim izvajanjem. Ne smemo pozabiti, da je Gluck v svojih komičnih operah solistične vloge natrpal često s tehnično težkimi bravurami, ktere je sopranistka Hočvarjeva suvereno obvladala.

Zaključni duet I. dejanja iz vedno lepe z močnim sentimentom potencirane opere Madame Butterfly priljubljenega luccanskega maestra — pristaša ital. verizma G. Puccinija, sta odpele Vilma Bukovčeva in Mirko Brajnik. Pri obeh solistih se je občutila močna dramatičnost stopnjevanja arije — prežeta z rezko in pretresljivo usodo o še otroško mladi zapeljani Susufan — o metulju z zlomljenimi krili na eni strani in nagonsko neukrotljivi naravi njenega ljubimca, poročnika Pinkertona na drugi strani. Interpretativno je bila arija tako močno izrazito odpele, da smo še dolgo časa, ko so bili odpeti zadnji zvoki dueta, bili pod vtisom dramatičnega notranjega doživljanja. Oba solista sta bila iskreno toplo nagrajena z aplavzom.

Sledil je kratek odmor.

V drugem delu koncerta je orkester za uvod zaigral čudovito skladbo češkega mojstra B. Smetane Vltavo, simfonično pesnitev. Na današnjem koncertu smo slišali II. stavek iz obsežnega ciklusa Moja domovina (Má vlast). Ta stavek je brez dvoma najlepši, zato je tudi največkrat izvajan. Ze spočetka je mogel vsak pozorni poslušalec čuti začetek gibanja češke reke Vltave, kar je nazorno slikal v motivu dveh flavt, ki se jima kasneje pridružijo še klarineti itd. Od časa do časa se stopnjuje impresija valovanja z uporabo ostalih glasbil, nakar se izluči iz bučnega valovanja glavna tema — Vltava melodija — ki jo najprej zaigrajo lesni instrumenti, nato pa še ostala glasbila. Kasneje pa se že čutijo zvoki, ki slikajo kmečko svatbo. Klarineti in violine prinesejo v ferčnih postopih kmečko narodno polko ob spremljavi ostalih godal (violine itd.) ter fagotov... Vse to glasbeno slikanje nara-

ve in kmečkih običajev je tako pristno, da boljšega realističnega posnemanja ni mogoče več doseči, kot je to že storil sam mojster Smetana. Dirigent Samo Hubad je s suverenim vodstvom mnogo doprinesel, da je orkester SF tako plastično in vitalno izzvenel v vsej bleščeči in tako kontrastno izraziti interpretaciji. Poslušalci so ob koncu te prekrasne pesnitve dirigenta kot ostale glasbenike nagradili s toplim aplavzom.

V naslednji točki koncertnega sporeda je ponovno nastopil tenorist Miro Brajnik, ki je odpel arijo Arenskega iz opere Evgenij Onegin. Pri tej ariji smo imeli zopet priliko spoznati veliko osebnost Čajkovskega, ki velja za resnično velikega ruskega glasbenega poeta z izredno občutljivo duševnostjo, polno čustvenih nians. Zaradi tega je postala vsa njegova umetnost tako dramatično nakopičena in se izoblikovala v tipični glasbeni lirizem.

Tenorist Miro Brajnik je z dokaj močno intuitivo prednašal arijo Arenskega in tako verno in dostojno prikazal izrazno moč napeva. Močno doživeto nam je nato odpele dram. sopranistka Vilma Bukovčeva arijo Mimi iz opere La Boheme znamenitega italijanskega skladatelja G. Puccinija. O kvaliteti njenega suverena petja smo že spregovorili pri prvem koncertu — ponovimo naj zopet to, da nas je ponovno očarala z njenim krasnim petjem in nič manj z njeno istočasno močno dramatično interpretacijo. Bila je deležna toplega in prisrčnega aplavza. Tej ariji je sledila arija Alfreda iz opere Traviata, večno lepega Verdija, ki jo je zelo verno in stilno pravilno prednašal tenorist Miro Brajnik, za kar je žel pri poslušalcih odobravanje. — Od istega mojstra italijanskega verizma smo slišali arijo Gilde iz opere Rigoletto — ki jo je vzorno in tehnično popolno od-

pela koloraturna pevka Sonja Hočvarjeva. Po tej ariji je še zapela J. Straussa Pomladni zvoki — valček z vso diskretnostjo visokega obvladanja koloraturne tehnike, za kar je bila deležna s strani poslušalcev toplega aplavza. Vse soliste je diskretno in s pravilno mero podrejenosti solističnemu partu spremljal simfonični orkester SF pod večjo in sigurno taktirko mojstra Sama Hubada. Za konec je orkester še odigral Marijana Kozina Belo krajino. Ta skladba je vsekakor zelo zanimivo grajena, ima mnogo življenjske energije v svojem vsebinskem glasbenem izrazu, in to delo je nesporno obogatilo našo domačo ustvarjalno zakladnico. Orkester je glasbeno delo naše renomiranega slovenskega skladatelja kar najverneje posredoval tržičskemu občinstvu, za kar je bil deležen viharnega aplavza.

Če povzamemo, je jasno in že povsem ugotovljeno, da si še in še želimo takšnih koncertov, ker smo prepričani, tako mi kot naši gostje iz Ljubljane, da so že našli v Tržiču določeni krog vernih poslušalcev in vse kaže, da bo tako ostalo tudi v bodoče. Zato lahko samo z veseljem pričakujemo ponovnega srečanja z našimi slovenskimi reproduktivnimi pevskimi in glasbenimi umetniki, za kar jim omo od srca hvaležni, kajti Tržič nima vedno prilike slišati zares kvalitetnih glasbenih prireditiv.

Dragi gostje, solisti in orkester! Hvaležni smo vam, da ste to pot posredovali našemu ljudstvu umetnine domačih in tujih skladateljev in upamo, da nas boste v doglednem času zopet počastili s svojim gostovanjem, za kar vam bomo zelo hvaležni.

Končno naj pa še omenimo napako, katero nam naj dragi gostujoči orostre. Povsem nam je nerazumljivo, zakaj niso bili nagrajeni naši solisti in dirigent s cvetjem, kar je naskromnejši izraz hvaležnega priznanja s strani poslušalcev. — Upamo, da se prihodnjic ta nerodnost popravi. O. Z.

Slovenska filharmonija o svojem koncertu

V četrtek, dne 9. t. m. je orkester Slovenske filharmonije izvedel s sodelovanjem prvakov ljubljanske opere Vilme Bukovčeve, Sonje Hočvarjeve in Miro Brajnika pod vodstvom dirigenta Sama Hubada v Tržiču svoj prvi koncert v tej seziji. Ta nastop je istočasno tudi prvi izmed koncertov v delavskih centrih, ki jih predvideva sezijijski plan Slovenske filharmonije.

Da je zamisel, prenesti del svoje dejavnosti med delovno ljudstvo širom Slovenije, pravilna, je dokazal tržičski koncert, ki je bil organizacijsko odlično pripravljen, za kar gre pohvala predvsem lokalnim faktorjem. Topli sprejem s strani publike so izvajalci tako prijetno občutili, da si še želijo koncertirati v tem okolju. Ni moči dati večjega priznanja umetniku, kot če publika ostvari ono vzdušje predanosti umet-

niški puostvaritvi, kot smo to doživeli na tržičkem koncertu.

Za pogostitev naših umetnikov po koncertu pa izrekamo gostiteljem prisrčno hvalo!

KINO

21. do 22. sept.: Nemški film **Srce lažno bije.**

25. do 26. sept.: Angleški film v barvah **Jassy.**

28. do 29. sept.: Amer. film **Sled v pristanišču.**

2. do 3. okt.: Ameriški film v barvah **Proti vsem zastavam.**

5. do 6. okt.: Avstrijski film **Stari grešnik.**

9. do 10. okt.: Ameriški film **Charleyjeva tetka.**

12. do 13. okt.: Argentinski film **Onečaščena.**

16. do 17. okt.: Argentinski film **Zena morja.**

19. do 20. okt.: Mehiški film **Rio Escondido.**

Prof. Simon Milač

K zemljepisnim imenom v naši občini

Vem, da vsakogar zanima, kakšna je zgodovina njegovega domačega kraja. Kdor ima kaj smisla za to, mu že krajevno ime veliko razodene. Današnji članek je samo nadaljevanje moje razprave v zadnji številki Tržiškega vestnika (I, III, št. 17, str. 6). Šentančani mi, upam, ne bodo zamerili, če tudi k njim malo pogledam.

Sentana

Tristo metrov pod vrhom Ljubelja (1366 m) že stoletja stoji cerkva sv. Ane (1026 m). Da je res stara, dokazuje gotski presbiterij in še marsikaj od njene zunanosti. Številni popotniki, trgovci, romarji in drugi so se na tem kraju pripravili za srečno pot, preden so se podali preko Ljubelja.

K cerkvi je spadalo tudi posestvo. Ljudje so ga imenovali Šentanekovo (ne svetoansko). Tako poroča Kragl v svoji knjigi Zgodovinski drobci župnije Tržič na str. 161.

Domače ime Šentanek izvajamo iz imena Šentana. To pa pomeni isto kakor Sv. Ana.

Krajevna imena, posneta po cerkvi ali svetniku, so brez dvoma mlajšega postanka. Tudi Šentana spada sem. Njen nastanek jedva pade pred sredo 13. stoletja. Saj se hospic na južni strani Ljubelja šele l. 1261 prvokrat omenja (Schumi, Urkunden- und Regestenbuch II, str. 216).

Naselbine, ki so jim dali ime po cerkvi, so ljudje nazivali: Cerklje (Cerkle), Pri Cerkvi, Nova cerkev, Stara cerkev ali slično. Po svetnikih označene kraje pa so nazivali s Sveti (Jošt, Primož, Jurij) ali Sveža (Ana, Neža, Lucija). Takega naziva so se držali vsi cerkveni in javni uradi prav do najnovejšega časa.

Slovenci so povsod tam, kjer je bilo mogoče, napravili iz latinske besede »sanctus« pred svetniškimi imeni oziroma iz nemškega »Sankt«, skrajšano jezikovno sozvočnico, in sicer Šent, Sen (Šem), Št. ali samo S. Kot primer navajam Šentana (Št. Ana), Šentvid (Št. Vid), Šentjošt (Št. Jošt), ali pa Šenčur, Šenklašč, oz. Šempeter, Šempas. Ponekod nastopa Št. n. pr. Štajak, Štivan, Štanjel, Štandrež. Pri imenih, ki se začinjajo z m. pa se rabi samo Š, n. pr. Šmohor, Šmarje, Šmartno, Šmarjetna gora itd.

V našem primeru imamo pravka s Šentano. V zvezi s tem krajevnim imenom imamo vrsto drugih oblik kakor Šentanek, Šentančani, Šentanska dolina, Šentanska cesta (proti Ljubelju), za razliko od Dolinska cesta (proti Puteh Hofu), Šentanska nedelja in dr.

Umevno je, da so nemški uradi pisali Sankt Anna (St. Anna). Žal so slovenski uradi slepo kopirali nemško ime in pisali Sveta Ana, mesto da bi se bili oprijeli ljudskega preimenovanja Šentana. Odtod izvirata dve označbi za kraj, uradno (Sv. Ana) in ljudsko (Šentana).

Pred lanskoletnim ljudskim popisom so Šentančani predlagali preimenovanje Sv. Ane v Podljubelj. Zakaj? Doslej nisem bral nikakega pojasnila niti razlage k temu.

Meni se zdi to preimenovanje neumestno. V zvezi s tem bi rad opozoril na nekaj razlogov, ki vsekakor govorijo proti menjanju krajevnega imena Šentana v Podljubelj. Res imamo visoko gori na Gorenjskem sedlo Koren, spodaj pa vas Podkoren; ni pa nujno potrebno, da ima prelaz Ljubelj spodaj svoj Podljubelj kar dvakrat, na avstrijski in na naši strani.

1. Historični razlog govori proti. Skozi stoletja so naši ljudje od blizu in daleč poznali samo Šentano in Šentančane. Res se je v 13. stoletju tu pojavil Ljubeljski trg (Stari Tržič), a je še z istim stoletjem izginil v nepovrat. Nanj spominja samo hišno ime Lajb (prim. Slava Lipoglavšek - Rakovec v Tržič, Geogr. Zbornik 1954, str. 125). S 14. stoletjem se pojavi današnji Tržič (oppidum novum 1320, Schumi, Urk., II, 216) ob sootčju Bistrice in Mošenika, dve

uri stran od nekdanjega Ljubeljskega trga. Mislim, da Ljubeljski trg in Lajb ne nudita dovolj osnove za ime Podljubelj. Saj je bil Ljub. trg muha enodnevnica, o Lajbu se pa še vodi razprava.

Dalje je treba upoštevati, da vsi potopisi, starejši in mlajši, vse znanstvene knjige in vsi zemljevidi navajajo krajevno ime v uradni obliki Sv. Ana. Ljudsko poimenovanje kraja Šentana v tistih časih takorekoč ni obstajalo. Kdo se je v dobi fevdalizma in kapitalizma oziral na ljudstvo in njegove pravice! Graščak v prejšnji in kapitalist v novejši dobi so poznali samo svoje pravice in uradni ton. Zdaj je ljudska revolucija vsemu temu napravila konec. In vendar se Šentana še nadalje skriva, namesto da bi oživela in živela s svojim ljudstvom.

2. Turistični razlog ravnotako govori proti. Šentana je obmejni kraj. Razen tega leži ob cesti, ki je v zadnjem času postala izredno prometna, saj se je poslužuje domači in tuji promet. Tujci prihajajo k nam po tej cesti. Poznajo Šentano bolj kot Podljubelj. Njihovi zemljevidi in prospekti jim to prikazujejo kot staro znanko, kot gorsko in romantično dolino Šentansko. Tudi v razgovoru z domačini bodo dobivali pojas-

nila le o Šentani in Šentancih. O Podljubelju bodo govorile le hišne tablice in uradni prostori. Potemtakem bi spet nastal neke vrste dualizem Šentana — Podljubelj, kakor je v drugačnih razmerah obstojal prej. In to zlasti v obmejnem kraju ne bi bilo priporočljivo. Upoštevati je pa treba tudi to, da se onkraj Ljubelja na Koroški strani na slovenskih tleh pojavlja v Boroveljski občini vas Podljubelj (Unterloibl), torej dvojček našega Podljubelja, samo da je on starejši.

Popravek

V prejšnji št. Tržiškega vestnika (Leto III, št. 17., str. 6) sem pisal o Kokovnici. Kot dokaz za starost tega imena sem navajal podatke iz zemljiške knjige Tržiškega gospodstva. Zapiski izvirajo iz l. 1749, tiskarski škrat pa je prevrgel letnico 1849. To bistveno spreminja pomen navedenih dokazov za starost imena Kokovnica, ki je izpričano za najmanj 200 let nazaj.

Prof. Simon Milač

SPOROČILO

Vsem tistim, ki so se zanimali za študijo prof. Slave Rakovčeve o Tržiču, sporočamo, da jo sedaj dobe v tukajšnji Turistični pisarni.

V nedeljo, dne 26. septembra telovadni nastop

TVD »Partizan« Tržič priredi v nedeljo, dne 26. septembra t. l. svoj redni letni telovadni nastop, združen s tekmovaljem v odbojki za okrajno prvenstvo. Pričetek tekem v odbojki bo ob 9. uri dopoldne, telovadni nastop pa ob 3. uri popoldne.

Po končanem telovadnem na-

RAZPIS

V okviru proslavitve »Dneva republike — 29. novembra«

organizira

TVD »Partizan« v Tržiču prvenstveno tekmovalje v namiznem tenisu posameznikov (-nic) in ekipno za prehodni pokal Tržiča. Pravico do tekmovalja imajo vsi tekmovalci in tekmovalke na območju Tržiča.

stopu bo v telovadnem domu prijetno ljudsko rajanje, združeno z bogatim srečolovom. Sodeluje godba na pihala DPD »Svoboda«.

Vstopnina k prireditvam din 30.— za osebo.

K obilni udeležbi vabi vse prijatelje telesne vzgoje odbor.

Tekmovalje bo v domu »Partizan« in to po sistemu dveh porazov.

Rok za prijave tekmovalcev je do 30. septembra 1954 ter prosimo, da jih pošljete na TVD »Partizan« v Tržiču ali tov. Fr. Koniču (Peko) osebno. Tekmovalje se bo predvidoma pričelo z dnem 2. oktobra 1954.

TVD »Partizan«
Tržič

Gibanje prebivalstva

Rojeni: Pogačar Jožefa iz Tržiča je rodila dne 28. avgusta deklico; Kosmač Marija iz Tržiča je rodila dne 29. avgusta deklico; Pavlin-Kihler Roza iz Tržiča je rodila dne 30. avgusta deklico; Karamet Marija iz Tržiča je rodila dne 4. septembra deklico; Belhar Ksaverija-Frančiška iz Tržiča je rodila 10. 9. dečka; Bodljaj Brigita z Bistrice je rodila dne 13. septembra deklico.

Umrli: Ahačič Cecilija, gosposinja iz Tržiča, umrla 30. avgusta, stara 68 let; Šarabon Alojzij, uslužbenec iz Tržiča, umrl 31. avg., star 55 let; Šolar Marija, upokojenka iz Tržiča, umrla 3. sept., stara 65 let; Kopač Anton, upokojenec od Sv. Ane, umrl 9. sept., star 66 let; Roblek Marija, gospodi-

nja iz Loma, umrla 10. sept., stara 65 let; Marič Boško, upok. oficir JLA s Pristave, umrl 11. sept., star 32 let.

Poročeni: Bahun Marijan, avtomehanik iz Tržiča s Stamear Silvestro, finomehaničarko iz Tržiča; Papler Miroslav, čevljar z Bistrice pri Tržiču z Raztresen Emo, tovarniško delavko iz Tržiča; Januš Ivan, tovarniški delavec iz Tržiča z Zakelj Frančiško, tovarniško delavko z Bistrice pri Tržiču; Zajc Fr., zdravnik iz Ljubljane z Globočnik Nado - Marijo, knjigovodkinjo iz Tržiča; Vujović Ljubomir, podoficir JLA iz Križev z Vojčić Zorko, gosposinjo iz Križev; Bergant Janez, skladiščnik od Sv. Ane s Perko Ano, nameščenka od Sv. Ane; Godnov Anton, tovarniški delavec

s Slapu in Tišler Jožefa, tovarniška delavka iz Loma; Paplar Janez, strojni ključavničar z Bistrice pri Tržiču s Kogoj Marčelo, tovarniško delavko z Bistrice pri Tržiču. — Čestitam!

ZAHVALA

Najiskrenejša zahvala vsem, ki so 2. septembra t. l. spremili na njegovi zadnji poti našega nepozabnega

SLAVKA ŠARABONA

ga obdarili v slovo s cvetjem ter z nami sočustvovali.

Prisrčna zahvala sindikatu in delovnemu kolektivu BPT ter vsem organizacijam in društvom za poklonjene vence, za spremstvo in poslovilne besede ob grobu, za petje in godbo, kakor tudi za požrtvovalno zdravniško pomoč v njegovi dolgi boleznij g. dr. Živcu, primariju g. dr. Brandstetterju, g. dr. Rusu in bolniškemu osebju v bolnišnici na Jesenicah. Prav srčna hvala vsem tistim, ki ste ga ljubili v življenju ter za vse brzoglavne, pismene in ustne izraze sožalja.

Prav vsem najiskrenejša zahvala za vso izkazano pomoč, skrb in ljubezen.

Milada Šarabon, žena
in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi naše drage mami, sestre in žene

MARIJE ŠOLAR

se iskreno zahvalujemo vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti. Posebno zahvalo izrekamo g. zdravnikom za ves njihov trud v času težke njene bolezni. Zahvaljujemo se tudi godbi in pevcem za njihove ganljive žalostinke ter darovalcem cvetja. Vsem prisrčna hvala!

Hčerka Anica in sorodstvo.

Zanimivosti iz vsega sveta

Yank:

Ob padcu bombe na Hirošimo

Ob 2.45 uri je polkovnik bombnega motorje. Bombnik B 29 — Enola Gay se je stresel in pognal po pisti. Skoraj v trupu je dosegel hitrost 160 km na uro. Pozneje se je hitrost še povečala, vendar ne več tako naglo.

Pretekel je že skoraj vse letališče, ko se je lahko dvignil v zrak. Danes ga je vodil polkovnik Pavel W. Tibbets — »Old Bull«.

Posadka je vedela, da je bomba, ki jo nosi letalo, nekaj posebnega, niso pa vedeli nobenih podrobnosti. Moralo je že biti res nekaj važnega, saj je sedel poleg polkovnika Tibbetsa tudi pomorski kapetan William S. Parson. Vedeli so, da je specialist za posebne vrste bomb.

Seržant Joe Stiborik, operater pri radarju, je telefonično obvestil pilota, da je nad bližnjim otokom odkril temen, grozeč oblak. »Bolje je, da se ga ognemo.«

Najmlajši v posadki je bil Rihard Nelson. Imel je ognjeno rdeče lase. Čital je neko poročilo o boku. Ponosno je trdil, da ima že dva meseca čez dvajset let. Običajno so ga imeli za norca ob vsaki priliki.

Motorist seržant Wyatt je bil miren človek 32 let. Pri tem letu je imel dolžnost, da bi opazoval učinek eksplozije na vse instrumente v letalu.

Polkovnik Tibbets, star 33 let, je bil prvi ameriški pilot, ki je preko Kanala vodil bombnik B 17 nad Francijo v Nemčijo. Vodil je bombardiranje nemških postojank v Afriki in bil poskusni pilot na mnogih letalih novih tipov. Končno je bil imenovan za komandanta letal, ki bi operirala z atomsko bombo. Sedaj je vodil letalo, ki bo vr-

glo prvo tako bombo v zgodovini.

Kapitan Leuris je s svojo posadko na Enola Gay že štirikrat letel nad Japonsko. Bil je izredno simpatičen in priljubljen.

Med posadko sta bila tudi kapetan Theodor Van Kirk in major Tom W. Ferebee, dva neločljiva prijatelja.

Mitraljezec v repu je poiskal v shrambi šest hrušk in jih vrigel v poročnika Jeppsona, ki je spal zleknjen v svojem sedežu. Toda vse hruške so zletele v druge roke. Može so mirno jedli in čitali, kot da se vozijo na izlet. Le misel, da bodo videli nekaj posebnega, je vplivala na njihove razgovore, da so bili živahnejši. Imeli so s seboj tudi »talismane«, darila svojih malih letalskih prijateljev. Med seboj so bili vsi ti moške povezani po skupnem življenju, skupnih nevarnostih in skupnem prijateljstvu.

V krasnem mirnem jutru je srebrno letalo hitelo proti cilju. Nikogar ni skrbelo, da ga ne bi mogli doseči. Letalo je zmanjšalo hitrost. Približali so se Hirošimi. »Bil bi res največji osel, če tu ne bi zadeli!«, je pomislil polkovnik. — Odprli so dovod bombe in jo spustili nad mesto, ki je bliščalo v jasnem soncu. Letalo se je hipoma okrenilo proti desni. Vsi so radovedno stegnili vratove, da bi bolje videli, kaj se bo zgodilo.

Ob desnem obločnem oknu je drugi motorist — seržant Bob Shumard dobro pritrdil svoje senčne naočnike, da bi mu preveč ne bliščalo. Imel je najboljšo mesto v letalu in je zato vse najbolje videl. Eksplozija bombe se mu je skozi naočnike

zdelo modre barve. Vsa notranjost letala je zablestela v jarki svetlobi, kot da bi kdo prižgal magnezijo. Pogledal je v globino proti Hirošimi. Velik debel bel oblak se je naglo širil na vse strani, pokrival vse mesto in se bliskovito dvigal proti njim. — Shumard je zaklical: »Razletela se je, a zdaj gre nad nas!«

V centru ogromnega oblaka je še opazil tri velike koncentrične kolobarje, kot tri prstane, ki so obdajali dim. Shumardu so se zdeli kot odsevi silnega žarenja. Bili so podobni svetlim obročkom, ki jih nabožni slikarji slikajo ob glave svetnikov. Polagoma so kolobarji izginili.

Motorist, niti operater pri radarju nista opazila nikakih izprememb na svojih instrumentih, zato sta tudi onadva zrla v globino.

Ferebee pa je občutil le eno: velikansko olajšanje, da se je rešil bombe. Potem je pričel pisati koncept poročila.

Iz svojega mesta v repu je Ceron opazoval naglo dviganje oblaka in o tem obvestil pilota. Letalo je menjalo smer in se pričelo oddaljevati.

Opazovali so oblak, dokler so mogli. Izpremenil se je v velikansko, nekaj kilometrov visoko gobo z nekaj kilometrov širokim klobukom.

Major Ferebee je dogotovil poročilo in ga izročil kapetanu Parsonu, ki je bil odgovoren za pravičen met bombe.

»Ta raport bo takoj nemudoma odposlan prezidentu«, je rekel in dodal kakor sam zase: »Kako je mogoče razdejati celo mesto s tako majhnimi žrtvami? Niti naše letalo ni poškodovano.«

Nadaljevali so s pogovori o bombi. Izpraševali so se, koliko jih bo še treba, da bi Japonska kapitulirala. Nekateri so bili mnenja, da jo bo že ta edina bomba prisilila na kolena. Potem so nekaj časa jedli in zadremali. Enola Gay se je mirno vračal. Motorji so tiho peli. V kabini je bilo prijetno, čeprav so sedeli na tesnem.

Cas je počasi potekal. Vsi so bili že lačni, ko so zagledali svoje letališče.

»Opazoval sem Old Bull«, je pripovedoval kapetan Lewis. — »Imel je vnete oči in se zdel silno utrujen. Zdelo se mi je, kot da bi bila teža priprav vseh desetih mesecev pritiskala na njegova pleča in se združila v onem edinem trenutku, ko je odvrigel bombo.«

Rekel sem mu: »Zaradi tako sijajnega uspeha moramo tudi enako sijajno pristati!« — Tako se je tudi zgodilo.

Na dirkališču

Pred letom je v nekem angleškem hipodromu neki policaj na konju nadziral urejanje dirkačev. Ko je bil dan signal za dirko, so se vsi tekmovalci pognali v areno. Tudi policajev konj je planil v dir, čeprav ga je njegov gospodar na vse načine oviral. Toda konj je vztrajno sledil skupini, prehitel najslavnejšega favorita in prispel drugi na cilj.

Oglašujte v „Tržiškem vestniku“!

Traovsko podjetje »PRESKRBA« TRŽIČ - Trg svobode št. 18

se s svojimi poslovalnicami priporoča vsem odjemalcem, posebno še turistom s svojo delikatesno trgovino

Postrežba solidna!
Cene so zmerne!

Bombažna predilnica in tkalnica

Tovarna proizvaja kvalitetne bombažne tkanine - surove od 76 cm do 155 cm - ter beljene od 70 do 200 cm

Nadalje proizvaja poleg industrijske preje do št. Nm 50 tudi prejo za domačo obrt in sicer:

MULE — DOUBLE
KNITTING — HARDWATER

Predilnica

Sukančarna

Barvarna

Tkalnica

Belilnica

Apretura

Tržič
Slovenija